

Contact

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl/contact

Datum
21 september 2023

Ons kenmerk
PZH-2023-840601899
DOS-2023-0003572

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. leden Vaste Commissie Justitie en Veiligheid
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Onderwerp

Behandeling Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet)

Geachte leden van de Vaste Commissie Justitie en Veiligheid,

Uw Kamer is voornemens in de week van 26-28 september a.s. te debatteren over de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen, ook wel bekend als de *Spreidingswet*. Als college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Zuid-Holland, een van de belangrijkste uitvoeringsactoren die in het wetsvoorstel genoemd staan, geven wij u graag enige overwegingen mee voor de behandeling van dit wetsvoorstel.

Een uitvoerbare, effectieve en minder complexe wet zonder perverse prikkels

Tijdens het rondetafelgesprek over genoemd wetsvoorstel op 25 mei jl. hebben het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) bij monde van gedeputeerde De Reus (Provincie Flevoland) en wethouder Groot Wassink (Gemeente Amsterdam) een aantal voorstellen gedaan om het wetsvoorstel minder complex te maken en perverse prikkels uit het voorstel te halen. Deze voorstellen kregen destijds een warme ontvangst van uw Commissie. Nu de behandeling van het wetsvoorstel aanstaande is, willen wij deze [voorstellen](#) nogmaals onder de aandacht brengen en hopen dat uw Kamer het wetsvoorstel conform amendeert.

Verdeelsleutel gemeenten en provincies

Eerder heeft de Provincie Zuid-Holland haar zorgen geuit over de voorgestelde verdeelsleutel uit het wetsvoorstel (opgenomen in artikel 5 van het voorstel). In de memorie van toelichting van het wetsvoorstel is te lezen dat voorgesteld wordt een verdeelsleutel te hanteren op basis van het inwoneraantal van de Nederlandse provincies. Wij willen deze zorgen in deze brief nogmaals toelichten.

Provincie Zuid-Holland kampt met de hoogste druk op de woningmarkt in Nederland en heeft de grootste opgave om ruimte te vinden voor de noodzakelijke woningbouw. Wij maken ons zorgen om het voorstel om juist in de drukst bevolkte gebieden, met de grootste vraag naar beperkte ruimte, ook het grootste beroep te doen op het creëren van (duurzame) asielopvangvoorzieningen. Daarnaast staan óók de Zuid-Hollandse gemeenten aan de lat voor een stapeling van opgaven, waarbij zij voor verschillende doelgroepen dezelfde beperkte ruimte moeten aanspreken.

Dit betekent overigens niet dat de Provincie Zuid-Holland en de Zuid-Hollandse gemeenten niet hun verantwoordelijkheid willen nemen in deze uitdaging, ook nu nemen wij onze verantwoordelijkheid in het creëren van voldoende opvangplekken, zoals wij dat ook in het verleden hebben gedaan: de Zuid-Hollandse gemeenten hebben ruimschoots voldaan aan de taakstelling huisvesting statushouders (per 1 juli 2023 84% in Zuid-Holland ten opzichte van 73% landelijk). Ook daarvoor waren de Zuid-Hollandse gemeenten jarenlang koploper op het gebied van de huisvesting van statushouders. Daarnaast presteren Zuid-Hollandse gemeenten bovengemiddeld met betrekking tot de huisvesting van Oekraïense ontheemden én hebben zij bijna 5000 tijdelijke asielopvangplaatsen. Wij willen ons dan ook distantiëren van het beeld dat soms lijkt te ontstaan dat Zuid-Holland niet bijdraagt aan de opvang van vluchtelingen. Hiermee kan ons inziens rekening gehouden worden in de toe te rekenen AZC-opvangplekken. Wij willen ons blijven inzetten door meer AZC plekken te realiseren dan er nu zijn en blijvende inzet op andere aspecten in de keten is er een zinvolle en realistische bijdrage aan humane opvang van vluchtelingen.

Mocht het huidige wetsvoorstel inclusief de voorgestelde verdeelsleutel aangenomen worden, moet Zuid-Holland de komende tijd een kleine 20.000 extra opvangplaatsen creëren. Over dit aantal maken wij ons zorgen en hebben wij in een eerder stadium de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid laten weten dat dit voorstel niet realistisch en niet uitvoerbaar is voor de Zuid-Hollandse gemeenten, ook met het oog op de eerder gerealiseerde opvangplekken voor diverse doelgroepen. Toch willen wij onze verantwoordelijkheid nemen en hebben daarom het aanbod gedaan voor het realiseren van 10.000 opvangplaatsen (inclusief huidige structurele opvangplekken). Ook deze opgave zal met veel moeite tot stand gebracht moeten worden vanwege eerdergenoemde redenen, maar dit is wel een realistischere opgave dan de opgave die voortvloeit uit het wetsvoorstel. Helaas heeft de staatssecretaris deze waarschuwing niet ter harte genomen.

Bijkomend probleem is dat sommige vormen van opvang niet meetellen in de gestelde opgave vanuit de Rijksoverheid. In Zoetermeer is bijvoorbeeld sinds 2022 de gevangenis aan de Rokkeveenseweg in gebruik als noodopvanglocatie, waar zo'n 600 mensen worden opgevangen. Ondanks dat dit een opvanglocatie voor langere tijd is (voorzien tot 2025), worden deze aantallen niet meegeteld in de Zuid-Hollandse opgave omdat nog niet zeker is hoeveel jaar deze nog in functie zal blijven. Dit betekent dat Zuid-Holland in uiterste gevallen nóg meer opvangplekken moet realiseren dan we al doen, omdat simpelweg sommige groepen niet worden meegeteld. Dit legt nog meer druk op de Zuid-Hollandse gemeenten, zie zagezegd al bovengemiddeld veel opvangplekken aanbieden.

Met de behandeling van het wetsvoorstel in het vooruitzicht, willen wij onze eerder geuite boodschap aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid ook richting uw Kamer herhalen: de voorgestelde verdeelsleutel zorgt voor een onrealistische en onuitvoerbare opgave voor de Provincie Zuid-Holland. Wij zullen, net als in het verleden, onze verantwoordelijkheid blijven nemen voor het creëren van opvangplaatsen. Dit vraagt veel van ons en van de Zuid-Hollandse gemeenten, maar dat doen we vanzelfsprekend. Wij hopen echter wel dat u ook oog blijft houden voor het uiteindelijke doel van het wetsvoorstel, namelijk het bieden van humane opvangplaatsen voor asielzoekers, statushouders en ontheemden. Het opleggen van onrealistische en onuitvoerbare opgaven past hier wat ons betreft niet bij. Wij hopen dat u deze overwegingen wilt meenemen tijdens het plenaire debat over het wetsvoorstel.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en wensen u veel wijsheid toe bij de behandeling van dit wetsvoorstel.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

drs. J. Smit

Meer informatie www.zuid-holland.nl/contact

Afschrift aan
Provinciale Staten van Zuid-Holland